

ТКАЧЕНКО

Сергій Анатолійович
nukoblikaudit@inbox.ru

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, в.о. ректора Вищого навчального закладу Міжнародний технологічний університет "Миколаївська політехніка"

УДК 332.146.2:[65.012.122:338.43]

СЕКВЕСТРИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, ЯКІ НАКЛАДАЮТЬСЯ НА ЦІЛЬ ПІДСИСТЕМИ КОМПЛЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ ПРИ СТВОРЕННІ І ФУНКЦІОНУВАННІ ТЕРИТОРІАЛЬНО-ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ

CURTAILMENTS AND ECONOMIC INFORMATION OF A TECHNICAL NATURE, WHICH ARE IMPOSED ON THE GOAL OF COMPLETE MONITORING SUBSYSTEM WITH THE ESTABLISHMENT AND FUNCTIONING OF TERRITORIAL PRODUCTION SYSTEMS

В статті змістовно розглянуто лімітування (обмеження) економічного та інформаційно-технічного характеру, які накладаються на ціль підсистеми сукупного (комплексного) економічного моніторингу при її створенні і функціонуванні. Обґрунтовано, встановлення стискань (обмежень), в межах яких буде функціонувати підсистема, сприятиме підвищенню економічної ефективності системи керування в цілому.

В статье содержательно рассмотрены лимитирования (ограничения) экономического и информационно-технического характера, которые накладываются на цель подсистемы совокупного (комплексного) экономического мониторинга при её создании и функционировании. Обоснованно, установление сжатий (ограничений), в пределах которых будет работать подсистема, будет способствовать повышению экономической эффективности системы управления в целом.

The article considered meaningful limitation (limited) economic and technical information, which are superimposed on the target subsystem total (complex) economic monitoring during its establishment and operation. Reasonably, the establishment of contractions (restrictions) within which the subsystem will operate, enhances the effectiveness of the control system.

Ключові слова: комплексний, моніторинг, обмеження, підсистема, створення, територіально-виробнича система, функціонування, ціль

Ключевые слова: действие, комплексный, мониторинг, ограничения, подсистема, создание, территориально-производственная система, цель

Keywords: act, complex, economic monitoring, restriction, subsystem, system, creature, territorial-production system, function, target, economic efficiency

ВСТУП

Системний підхід міцно увійшов в практику дослідження виробничо-господарської діяльності підприємств та об'єднань, характеру внутрішніх і зовнішніх зв'язків та методологію проектування і впровадження функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації. Системний підхід, тобто нерозривний взаємозв'язок в розробці і експлуатації функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації факторів економічних, соціальних, правових і інших, поряд з інформаційними, економіко-математичними, програмними, машинними та іншими, не тільки виступає нашим переконанням, але (вважаю це не буде великим перебільшенням) буквально вистражданий нами. Приймаючи до уваги, що будь-яку систему

правомірно досліджувати і як елемент більш загальної суперсистеми та як відносно відокремлену систему, проведемо дослідження функції економічного моніторингу в умовах функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації суб'єктів агропродовольчої сфери з позицій системного підходу. Будь-якої системі притаманний цілий ряд ознак. Вважається, зокрема, що система стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації суб'єкта агропродовольчої сфери у загальному випадку виступає сукупністю взаємодіючих компонентів, кожен із яких можна розглядати в якості самостійної підсистеми, якщо при цьому дотримуються наступної основної умови – для підсистеми можуть бути визначені обмеженості (обмеження) її функціонування. Розглянемо цю умову стосовно до функції економічного моніторингу в функціонально розвинутих системах стратегічного

регулювання регіональної структури і територіальної організації суб'єктів агропродовольчої сфери. Вимоги цієї умови уявляються досить важливими з позицій системного підходу, однак, відносно підсистеми уявного (комплексного) моніторингу вони ще недостатньо розглянуті в авторитетних джерелах спеціальної наукової літератури, зокрема в працях таких авторів – вчених-економістів як Є.С. Бордяшов [1], О.В. Дорош [2], А.В. Дронова [3], Р.В. Єрьомін [4], Т.В. Єремія [5], О.О. Мороз [6], Є.С. Морозов [7], О.А. Прокоп'єв [8], М.Р. Пшідаток [9], Н.О. Чистякова [10] та інших і на даний момент мало досліджені. Із цього випливає негайна необхідність широкого висвітлення теоретичних аспектів цієї проблематики.

МЕТА РОБОТИ полягає у змістовному розгляді звужень (обмежень), які накладаються на ціль підсистеми єдиного (комплексного) економічного моніторингу в системі стратегічного керування територіальними виробничими системами при її створенні та функціонуванні виходячи із вимог сучасної обробки інформації.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою статті виступає діалектичний метод і основні положення теорії підсистеми моніторингу, системи керування. У процесі дослідження використовувалися такі методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення та формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретичних методик моніторингу, системи керування); *економіко-статистичний*, *розрахунково-конструктивний*, *порівняльний* (при діагностиці стану моніторингу); *групування* (з метою наведення переліку і характеристики обмежень, які накладаються на цілі підсистеми моніторингу); *метод економіко-математичного моделювання* (при розгляді обмежень, які накладаються на ціль функції моніторингу при її створенні, функціонуванні).

РЕЗУЛЬТАТИ

Можливості підсистеми системного (комплексного) економічного моніторингу за реалізацією своїх цілей в значній мірі визначаються скороченнями (обмеженнями), які встановлюють область застосування виконуваної функції. Границі (обмеження) являють собою межі, які звужують область здійснюваних, прийнятних або припустимих рішень та такі, що фіксують багато які зовнішні і внутрішні властивості системи, в результаті чого системі нав'язується обумовлена поведінка. В якості меж (обмежень), які накладають на цілі підсистеми систематичного (комплексного) економічного моніторингу, можуть бути: функціональні зрізання (обмеження) – виведення на друк тільки тієї інформації, яка дійсно може бути використана керівництвом для прийняття рішень, частота потреби в інформації, межі часу для прийняття рішень та інше; апаратні засоби машин електронних цифрових; мережі зв'язку; програмні засоби машин електронних цифрових; наявність персоналу розробників; графіки робіт та ін. Поряд з цими загальними усиченнями (обмеженнями) на підсистему істотно впливають такі,

як досконалість наявної методології моніторингу і ступінь розробки паралельних функціональних підсистем функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери, із яких моніторинг отримує необхідну інформацію. Усі вказані компоненти являють собою комплекс обставин і умов, який впливає на розроблення та функціонування в функціонально розвинутих системах стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери підсистеми комплексного (цілісного) економічного моніторингу, визначає якість її результатних даних.

Розглянемо більш змістовно деякі урізання (обмеження) економічного та інформаційно-технічного характеру, які накладаються на ціль підсистеми систематичного економічного моніторингу при її створенні і функціонуванні.

1. Чистий прибуток на одиницю кожного виду готової продукції - P_{li} - повинен дорівнювати мінімально припустимому P_{li}^{\min} або бути більшим за нього, формула (вислів) (1):

$$P_{li} \geq P_{li}^{\min} . \quad (1)$$

2. Обсяг виробництва кожного виду продукції V_{li} повинен дорівнювати мінімально припустимому V_{li}^{\min} або бути більшим за нього або дорівнювати максимально припустимому V_{li}^{\max} або бути меншим за нього, формула (2):

$$V_{li}^{\min} \leq V_{li} \leq V_{li}^{\max} . \quad (2)$$

3. Проектна трудомісткість економіко-аналітичних розрахунків T_n повинна бути меншою або дорівнювати традиційної T_m , тобто, формула (3):

$$T_n \leq T_m . \quad (3)$$

4. Загальні витрати на створення і функціонування підсистеми (системи) B_m повинні бути меншими або дорівнювати встановленому ліміту витрат B_m^{\lim} , тобто, формула (теорема) (4):

$$B_i \leq B_i^{\lim} . \quad (4)$$

5. Обсяг вихідної інформації підсистеми (системи) I_e не повинен бути надлишковим – перебільшувати кількість інформації, потрібної для керування I_k , формула (триюзм) (5):

$$I_e \leq I_k . \quad (5)$$

6. Обсяг обчислювальних операцій із функції економічного моніторингу O_m повинен дорівнювати можливостям електронно-обчислювального комплексу

су або бути меншим за нього O_m^{km} , формула (формулювання) (6):

$$O_m \leq O_m^{km}, \quad (6)$$

при цьому, формула (калема) (7):

$$O_m^{km} = Rt, \quad (7)$$

де R - віддача (продуктивність) електронно-обчислювального комплексу в одиницю часу; t - час роботи електронно-обчислювального комплексу.

7. Обсяг пам'яті, який займає максимальна за розміром задача підсистеми (системи) економічного моніторингу M_z^{\max} , повинен бути меншим за обсяг оперативної пам'яті вузлового (базового) електронно-обчислювального комплексу M_b або дорівнювати йому, формула (кліше) (8):

$$M_z^{\max} \leq M_b. \quad (8)$$

8. Обсяг бази економіко-аналітичних даних, які знаходять використання при вирішенні цього завдання (комплексу задач) B_z , повинен бути меншим за обсяг одного пакету B_n або дорівнювати йому, формула (вираз) (9):

$$B_z \leq B_n. \quad (9)$$

Якщо із-за наявних локалізацій (обмежень) виходить, що яка-небудь ціль підсистеми (системи) не може бути досягнута, тоді вона зводиться до меншої за масштабами у відповідності з існуючими можливостями. Встановлення секвеструвань (обмежень), в межах яких буде функціонувати підсистема (система), повинне сприяти підвищенню економічної ефективності системи керування в цілому. При цьому мова йде завжди про пошук компромісу між кінцевою економічною метою та рестрикціями (обмеженнями), які мають в кінцевому рахунку також економічний характер.

ВИСНОВКИ

Таким чином, розгляд сервітутів (обмежень) дозволяє визначити ідеальні (оптимальні) умови роботи підсистеми планомірного (комплексного) економічного моніторингу в функціонально розвинутих системах стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери, які не завжди в реальних умовах призводять до екстремального значення її цільової функції. Серед перспектив подальших розвідок у даному науково-практичному напрямку змістовних знань особливою актуальністю, на наш погляд, відрізняється питання пов'язане із переконливим доказом факту дотримання наступної основної умови - для підсистеми (системи) неподільного (комплексного) економічного моніторингу можуть бути визначені критерії якості її функціонування і інше.

Список використаних джерел

1. Бордяшов Е.С. Формирование системы мониторинга устойчивого экономического развития регионального хозяйства: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Бордяшов Евгений Сергеевич; [Место защиты: Владимирский государственный универ-т]. - Владимир, 2008. - 179 с.
2. Дорош, О.В. Соціально-економічний механізм забезпечення гідної праці в Україні / О.В. Дорош // Бізнес Інформ. - 2014. - № 5. - С. 226-231.
3. Дронова А.В. Управление экономическим потенциалом регионального промышленного комплекса в условиях кризиса: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Дронова Анастасия Викторовна; [Место защиты: Ин-т регион. экономич. исслед.]. - Москва, 2010. - 174 с.: ил.
4. Еремин Р.В. Формирование системы мониторинга социально-экономического развития региона: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Еремин Роман Валерьевич; [Место защиты: Северо-Кавказск. государственный технический университет]. - Ставрополь, 2011. - 197 с.: ил.
5. Еремия Т.В. Формирование системы сервиса на предприятиях мясоперерабатывающей промышленности: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экон. и упр. народ. хоз-м» / Еремия Татьяна Владимировна; [Место защиты: Военный ун-т]. - Москва, 2013. - 179 с.: 1 ил.
6. Мороз О.А. Мониторинг устойчивого развития промышленного предприятия: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Мороз Оксана Алексеевна; [Место защиты: Моск. гос. авиац. ин-т]. - Москва, 2008. - 227 с.
7. Морозов Е.С. Совершенствование финансового мониторинга по противодействию легализации незаконных доходов: диссер. ... к.э.н.: 08.00.10 - «Финансы, денежное обращение и кредит» / Морозов Евгений Сергеевич; [Место защиты: Финан. акад. при Правительстве РФ]. - Москва, 2010. - 208 с.
8. Прокопьев О.А. Конвергентный подход к формированию системы мониторинга инновационного проекта: диссер. ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Прокопьев Олег Артурович; [Место защиты: Казанский нац. исслед. технол. университет]. - Казань, 2014. - 235 с., Прил. (с. 1-236: ил.): ил.
9. Пшидаток М.Р. Регулирование взаимодействий экономических субъектов региональной экономики: на материалах Республики Адыгея: диссертация ... к. э. н.: 08.00.05 / Пшидаток Марета Рамазановна; [Место защиты: Майкопский гос. технол. ин-т Респ. Адыгея]. - Майкоп, 2010. - 169 с.
10. Чистякова Н.О. Мониторинг и оценка эффективности функционирования инфраструктуры инновационной системы региона: диссертация ... к.э.н.: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Чистякова Наталья Олеговна; [Место защиты: Институт экономики и организации пром. произ-ва СО РАН]. - Томск, 2008. - 189с.: ил.